

Ramazan

Nur ve feyiz saçan Ramazan hilali ufukta tulu edince, envar-ı ilahiyenin nuru ve feyzi her haneye tecelli eder. Mü'minlerin kalbinde lahûti bir cezbe uyanır. İslam alemi feyiz ve berekete gark olur.

Mağfiret ayı olan ramazanın feyzi Müslümanların maneviyatına büyük bir tesir yapar. Bu nihayetsiz feyiz ve nurlardan hakkıyla hissedar olan müminlerin gündüzleri adeta birer bayram sabahı, geceleri ise leyle-i sürur olur.

Bu ayda yapılan ibadet ve taatler, onları manevi kirlere temizler, necatlarına vesile olur. Münevver fikirler daha da nurlanır. Allah'ın rızasına mazhar olmak için gayret eden mü'minler hayır ve hasenatta birbiriyle yarışır ve her tarafta adeta bir bayram havası meydana gelir.

Evet, Ramazan; seksen küsur senelik bir ömr-ü manevî kazandıran ve bütün hayır ve bereketi içine alan çok feyizli ve mübarek bir aydır. Ramazan, nur-efşan bir aydır. Feyzinin serpildiği her haneyi namütenahî envâra garkeder. Çünkü, bütün zat ve sıfat-ı ilâhiyenin kemalâtını talim eden Kur'an, bu mübarek ayda nazil olmuştur. Bu bakımdan Ramazan ayı mağfiret ve rahmet ayıdır.

“İşte Ramazan-ı Şerifteki orucun çok hikmetleri; hem Cenab-ı Hakk'ın rububiyetine, hem insanın hayat-ı içtimaiyesine, hem hayat-ı şahsiyesine, hem nefsin terbiyesine, hem niam-ı ilahiyenin şükrüne bakar hikmetleri var.”

Oruç, ruhun gıdasıdır. Bu ayda namaz ve oruçla ruhlarını kuvvetlendiren kişiler şüphe yok ki, melekîyet makamına yükselirler. Oruç şehveti kırar, nefsi dizginler ve mağlûp eder. İnsanı hayvanî hallerden uzak tutar, serkeşlikten meneder. Süflî arzuların pespayeliğini gösterir. Hayatın lezzetini tattırır, kalbin, Allah'a incizabını arttırır ve ona melekî bir zevk-ü sefa bahşeyler.

Gündüzün oruçlu olduğundan hiçbir şeye el uzatamayan bir insan; “bu nimetler benim mülküm değil, onlar, çok şefkatli ve merhametli Rabbimin malıdır ve in'âmıdır. Ben bunları tasarrufta hür değilim; diyerek nimeti nimet bilir ve bir şükr-ü manevî eder.

Orucun, insanın nefis ve irade terbiyesinde çok mühim ve yüksek bir tesiri vardır. Oruçlu kimse, aczini bilir, fakrını derkeder, zafını anlar, her şeyi dilediği gibi yapmada serbest olamayacağı hakikatini kavrar. Kendini her işi yapmada hür ve

---

müstakil zanneden, her şeyi kendi mülkü sanıp istediği gibi tasarruf edebileceği vehmine kapılan mağrur bir nefsin gururu, ancak oruçla kırılır, gafleti ancak açlıkla dağıtılır. Böylece insan aczini, fakrını, zaafını anlar; mal sahibi olmadığını bilir. Bu sayede nefsinin dize getirir, Allah'a teslim olur, tevekkül eder, O'nun hıfzına sığınır, huzur bulur.

Ramazanda cami ve mescidler, milyonlarca müminlerin cilvegahı olarak onları mesrur eder. Kandillerle müzeyyen olan yüksek minareler, ezandaki nurani ve mukaddes kelimelerin haşmetini maddeten dahi ilan ederler.

Minarelerden yükselen lâhuti sadalar, *"Emr-i Bülentsin ey ezan-i Muhammedî!"* hakikatını mü'minlerin kalplerine sürur ile doldururlar. İlahi feyizlerin sağnak sağnak yağıp tecelli ettiği o seher vaktinde, azamet-i subhaniyenin ve kudret-i ilahiyenin tecellilerini temaşa eden hakiki neşe erbabı için, ondan daha büyük bir lezzet ve mazhariyet tasavvur edilemez. Aşk-ı hakikiye gark olan bir mü'min, o vakitte abdest alıp ubudiyetini ilan etmekle ebedi bir saadete kavuşur ve o vaktin letafetini zevk eder.

Ramazanda birçok gafiller de onun feyziyle intibaha gelirler; tövbe ederek günahlardan vazgeçerler. Namaz ve niyaza döner, dergah-ı İlâhiyeye teveccüh eder, huşu ile secdeye kapanırlar.

Oruç, içtimai hayat içinde önemli bir yer tutar. Meselâ, zengin bir insan aç kalmakla fakirin halini daha iyi anlar. Onlara şefkat eder, yardım elini uzatır. Buna karşılık, fakir de zengine hürmet eder. Böylece, zengin ile fakir arasında tam bir kardeşlik, muhabbet ve hürmet tesis olunur. İçtimai hayat, bir sükûn ve istikrar içinde cereyan eder, sürekli bir ahenk kazanır.

Peygamberimiz (s.a.v.):

"Oruç, oruçlu ile dünya hırsları arasına çekilen bir perdedir. Bu perde oruçluya kötülük yüzünü göstermez. Onun gönlünü fena sarsıntılardan korur."

buyurmuştur. Şu halde, hakiki bir oruçlu, hayvani arzulardan sıyrılır, elini, dilini ve diğer bütün azalarını günahlardan korur. Kendisiyle uğraşanlara aynıyle karşılık vermez. **"Ben oruçluyum."** der, geçer.

Oruç tutan kişi, kötü huylardan zamanla temizlenir, hak ve hakikatı görmeye mani olan perdeler önünden kalkar. Melekiyet mertebesine doğru yükselmeye başlar, hem kendisi için, hem de beşeriyet için en hayırlı bir uzuv olur.

Oruç tutan mü'minde fazilet hisleri ve onu hakiki Ma'bud olan Allah'a bağlayan

---

kulluk unsurları inkişafa başlar. İşte, orucun, ruh ve gönüller üzerindeki temizleyici tesiri budur. Oruçlu bir kimse, hakkı hak, batılı batıl görmeğe başlar. Hayrı, şerri tefrik eder. Mukaddes lâtifelerin yolları oruçla açılır ve temizlenir.

Oruçlunun Allah Tealâ yanında şerefi çok büyüktür. Peygamberimiz (s.a.v.) Hak Tealâ'nın yüce ismine yemin ederek şöyle buyuruyor:

“Oruçlu ağzın kokusu, Cenab-ı Mevlâ yanında misk kokusundan daha sevimlidir.”

Cenab-ı Hak, bir Hadis-i kudsîde buyuruyor ki:

“Madem ki kulum yemesini, içmesini ve nefsanî arzusunu benim rızamı kazanmak için bırakmıştır. Onun sayısız ecrini doğrudan doğruya kendim veririm.”

Ramazan ve oruç millet olarak benliğimize, ruhumuza ve şuurumuza silinmez bir mühür gibi nakşolunmuştur. Gecesiyle gündüzüyle, minarelerdeki mahyalar ve oralardan asumana yükselen ezan sesleriyle, camisi ve coşkun cemaatiyle, gürül gürül Kur'an tilavetleriyle, nasihlerin nasihatlarıyla, sofraların zengin bereketiyle, çocukların benzersiz sevinçleriyle Ramazan adeta her günü bir bayram sevincine çevirmekte ve yıldan yıla gelişen, kökleşen bir milli kültür halinde hayatımızın vazgeçilmez bir parçası olmaya devam etmektedir.

Her saati mübarek ve mukaddes olan Ramazanın, hele iftar ve sahur zamanları dualarımızın en çok kabul olunduğu vakitlerdir. Peygamberimiz Efendimiz (s.a.v.):

“Oruçlunun iki neşesi vardır. Birisi iftar vaktinde, öbürü kıyamet günü Mevlâsına kavuştuğunda.” buyurmuşlardır.

İhlaslı her Müslüman, iftar vaktinde kalplere dökülen manevî feyzi az çok duyar, kalbinde yüksek bir inşirah hisseder. Bütün varlığıyla dergah-ı İlâhiyeye yönelir. Nura ve feyze müstağrak olur. Bu hususta Bediüzzaman şöyle buyurur:

“İftar vaktinde ehl-i iman birden muntazam bir ordu hükmüne geçer. Sultan-ı Ezelînin ziyafetine davet edilmiş bir surette akşama yakın, 'Buyurunuz.' Emrini bekler gibi bir tavr-ı ubudiyetkarâne gösterir.”

Evet, iftar vakti, gönüllerde, ruhlarda bir cezbe-i lahuti uyandırır. İftar sofrasının etrafında toplanan herkes şendir, mesrurdur. Nur-u imanla parlayan çehrelere beşâset ve saadet sanki semadan aksetmiştir. İftar anındaki bu şevk ve sürurun tarifi imkansızdır. Cennet asâ bir saadet içinde, günün en bereketli anı iftarla noktlanır.